

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, L, 17.

Izhajava vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

za pošiljanje na dom

za leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
črti » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

Upravništvo prejema:

za leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
črti » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 154.

V Ljubljani, v sredo, 8. julija 1903.

Letnik XXXI.

Obligatorična revizija zadrug in slovensko združništvo.

Države, ki prednjačijo na polju pametne gospodarske politike, uvidele so že davno, da je združništvo prav za prav edino sredstvo, s kojim se more zadržati oziroma preprečiti propad kmetijstva, za to so pa dale združništvo v prvi vrsti zdravo podlago z dobrimi jasnimi zakoni in so porabljele te zakone pravično in v korist stvari — ter se niso nikdar preplašile, če je bilo treba dokazati združništvo naklonjenost, bodisi v tej ali onej obliki.

V takih državah povspelo se je združništvo jako visoko in je postalo činitelj, v kojega se vsi sovragi kmečkoga stanu brez uspešno zaganjajo.

Naša država storila je potom zakonodajstva za združništvo bore malo.

Da se je pa v kljub temu naše združništvo tako lepo razvilo in se še razvija, to je naše lastno delo, delo samopomoči; na to delo moramo biti ponosni tembolj, ker čujemo zdvojeno tulenje vseh sovražnikov in uničevalcev kmečkoga stanu — kakor stekli napadajo naše združništvo, ki pa stoji trdno na realnih tleh in se ne zveni za napadalec, ker mu nič ne morejo in že tudi, če ravno neradi — svojo onemoglost uvidevajo.

Pomankljivost našega združnega zakonodajstva napotila je pred več leti nekaj nevtrastnih prijateljev združništva, da so v državnem zboru zahtevali zakon, ki bi nam koristil.

Združništvo si je oddahnilo oziroma se razveselilo in je čakalo in čakalo od dneva do dneva na zakon.

Sedaj smo ga vendar pričakali!

Če prečitamo novi zakon, zdi se nam skoraj tako, kakor onemu, ki je od dneva do dneva pričakoval bogatega strica iz Amerike, nazadnje pa je prišel reven mož, ki je prinesel mesto velikega bogastva le dvoje zdravih rok.

Novi zakon ne bo nadomestil starega združnega zakona — na to bomo še čakali par vekov — on ima le določila o reviziji zadrug, a tudi to je za združništvo velikega pomena.

Ze davno smo uvideli potrebo revizije, za to smo si jo pa sami uredili, a to je bila prostovoljna revizija, koja se ni mogla nikomur predpisati in so se ji tudi odtegovali posebno oni zavcedi, ki so bili revizije najbolj potrebni.

Novi zakon pa določuje, da se mora vsaka zadruga podvređi reviziji.

In kdo naj izvršuje revizijo?

Zakon določuje v prvi vrsti za to združne zveze in je v merodajnih krogih splošno mnenje, da se bodo dale vse zadruge po zvezah revidirati, ker bi sicer nastavila država svoje lastne, državne revizorje, kar pa ne bo storila, temveč bodo one bele vrane med zadrugami, ki ne bodo v kaki zvezi, pustila revidirati po revizorjih zvez, ki so v okolišju dotičnega trgovskega sodišča.

Zakon se sicer ozira tudi na dotične deželne odbore, ki podpirajo združništvo, ker jim priznava pravico, revidirati one zadruge, ki so prejele neposredno ali posredno iz deželnih sredstev podpore — a pristavlja — seveda z ozirom na združne zveze — če in dokler deželni odbori to pravico sami pridružujejo.

Nekateri deželni odbori, ki bi tu prišli v poštev, oddali so revizijo že združnim zvezam.

Seveda se to določilo nikakor ne dotika naših slovenskih zadrug, ker zapirajo deželni odbori pred njimi vrata in okna, ko bi se prosilo za kako podporo; — tudi nam naše narodno stališče ne dopušča, da bi se dali vezati po deželnih odborih, ki niso v slovenskih rokah.

Pri slovenskih zadrugah pride torej v poštev le revizija po zvezah — kot ceneja — in ker daje popolna zveza svojim zadrugam poleg revizije še druge ugodnosti.

Zakon označuje precizno zveze, kojim se bo dala revizijska pravica; zveze naj bodo ustanovljene ali po društvenem zakonu, koje zadnje določilo je ravno za naše razmere jako zanimivo, ker je bilo precej bojov s trgovskimi sodišči, ki niso hotela registrirati zadrug, koje bi imele kot člane tudi juridične osebe.

Med zvezami na podlagi društvenega in združnega zakona je velikanska razlika. Zveze na podlagi društvenega zakona smejo le samo revidirati, torej je njihov delokrog popolnoma omejen — taka zveza je na Slovenskem po starosti slovenskih posojilničarjev g. Mihi Vošnjak ustanovljena »Zveza slovenskih posojilnic v Celju«.

Zveze, vstanovljene na podlagi združnega zakona pa smejo tudi zastopati skupne koristi svojih zadrug ter imeti z njimi tudi zveze glede poslovanja, kakor iste tudi med zadrugami vzdržavati, take zveze imajo toraj denarno sporavnavo potom centralnih blagajn, morejo sprejemati in izvrševati naročila oziroma posredovati pri nakupovanju in prodaji itd.

Da pa morejo zveze uspešno delovati, morajo imeti najmanj 50 zadrug — oziroma vse zadruge ene dežele ali vsaj vse zadruge ene dežele, ki imajo skupni gospodarski smoter in isti poslovni jezik.

Na podlagi teh določil oglejmo si vse slovenske združne zveze — ker to je samo od sebi umevno, da nima nobena slovenska zadruga nič iskati v kaki nemški ali laški zvezi — in če bi bila katera dozdej v tuji zvezi, bo morala že z ozirom na celokupnost slovenskega združništva od iste slovo jemati — — — ako nam narodni nasprotniki v političnem oziru gospodarijo — v gospodarskem oziru se jih moramo rešiti.

Proč toraj, slovenske zadruge, — od nemških in laških zvez!

Imamo pa sledeče zveze:

1. Kot najstarejša — »Zveza slovenskih posojilnic v Celju«, ki je pa, kakor smo že prej omenili, vstanovljena na podlagi društvenega zakona, je toraj njen delokrog omejen.
2. Gospodarska zveza v Ljubljani;
3. Gospodarska zveza v Pulji;
4. Centralna posojilnica v Gorici;
5. Zveza kranjskih mlekarov v Logatcu;
6. Centralna posojilnica v Krškem,

koja zadnja pa ne more priti v poštev, ker je njen namen le denarna sporavnava, a je tudi v tem oziru le prav nežna vijolica, koji vzdržuje rablo življenje znani zaslužni posojilničar g. Lapajne.

Ker pa tudi »Centralna posojilnica v Gorici«, »Gospodarska zveza v Pulji in »Zveza kranjskih mlekarov v Logatcu« ne morejo priti v poštev, ker glede števila članov ne zadoščajo postavnim določilom, pride v poštev edino le »Gospodarska zveza« v Ljubljani, ki je zdaj najpopolnejša zveza na Slovenskem.

Da ne bude kdo oporekal, češ da se moramo ozirati na celjsko zvezo, omenimo, da je ona le zveza posojilnic — a drugih zadrug ne more sprejeti.

Nikakor ni naš namen, da bi iz tega logično sklepali, naj se zadruge omenjenih zvez izneverijo svojim zvezam in naj pristopijo »Gospodarski zvezi« v Ljubljani, ki je edina popolna, ima »Centralno blagajno« itd. itd. — naš namen je le, narisati naše združne razmere, kakoršne so.

To je pa jasno, kot beli dan, da te razmere ne morejo take ostati, da se morajo nekako spremeniti — urediti, kako, o tem si danes ne prisvojamo besede, ker to je v prvi vrsti stvar zvez samih, ki bi naj sporazumno postopale.

V to svrhu bi naj sklicala »Gospodarska zveza« v Ljubljani merodajne činitelje vseh zvez na posvetovanje in to v najkrajšem času, ker je velikega pomena, da so naše združne razmere še pred objavljenjem novega zakona vrejene.

Koncem še pristavljamo vročo željo, da bi vsi naši zadrugarji vpoštevali ta članek s

stališča pravega združništva in samo le združništva, ker je pisan le z namenom, da našemu združništvu koristi.

Koerberjeva kriza rešena.

Danes zjutraj je izšlo cesarjevo lastno-ročno pismo, ki pomeni rešitev sedanje dolgotrajne in akutne krize. Cesarjevo pismo, objavljeno v današnji številki »Wien. Zeit.« se glasi: »Ljubi dr. Koerber! Po zrelem preudarku in temeljiti preiskujanju vseh razlogov, ki so Vas napotili, da vložite demisijo svojo in celega svojega kabineta, ne morem, v kljub vsem težkocam, ki po Vašem mnenju obvladujejo položaj in ovirajo Vaše delovanje, ustrediti Vaši prošnji za odopust. V oči-gled velevažnim zadevam, ki zahtevajo rešitve v bližnjem času in se morata poveriti Vašim izkušenim močem, potrebujem tudi nadalje Vaše dragocene pomoči. Ko rade volje izrekam Vam in ostalim članom ministertva zahvalo in priznanje za mnoge dosežanje zasluge, računam na Vaš že večkrat preiskušeni patriotizem in Vas zagotavljam svojega nadaljnjega popolnega zaupanja.

Dunaj, 7. julija 1903.

Franc Jožef I.

To pismo je prejel Koerber včeraj popoldne ob 3. uri v posebni avdienci. Takoj nato je sklical ministerski posvet, ki se ga je udeležil tudi Rezek. Koerber je prebral laskavo cesarjevo pismo. Minister Rezek je takoj izjavil, da vztraja pri prvi demisiji. Ta zadeva se seve včeraj ni mogla rešiti, danes zjutraj pa je vladar že odpotoval v Isl. V vladi bližje stoječih krogih je napravilo to cesarjevo pismo najboljši vtis in pravijo, da se enak slučaj ne ponovi več. Nasprotno se pa v mladočeskkih krogih pismu ne pripisuje tolika važnost in kaže na pismi, ki sta jih dobila ministra Badeni in Kalnoky in bila še bolj pristržno sestavljena, a sta vendar morala iti.

Položaj na Ogrskem.

Graf Khuen Hedervary ina baje precej nade, da se mu posređi tudi na Ogrskem, kar se mu je posređilo na Hrvaškem: da razdvoji opozicijo. Iz Budimpešte prihaja namreč vest, da je neodvisna stranka v včerajšnji seji sklenila s 26 proti 20 glasom, da indemitetne predloge ne bo obstruirala. Tako veselje bi bilo povsem neopravičeno. Kajti po vsem, kar se čuje o dogodkih v tej stranki, ni dvomiti, da oni 20, ki so bili v manjšini, se nikakor ne bodo pokorili večini in bodo nadaljevali z obstrukcijo. Rešeni sklep neodvisne stranke torej praktično nima nobenega pomena. To pa tem manje, ker je madjarska javnost na strani obstrukcionistov in ker je graf Khuen osebno nesimpatičen na vseh straneh. V tem pogledu je bil velesimptomatičen včerajšnji shod soc. demokracije. Kakih 20000 zborovalcev je tako rekoč preklinjalo graf Khuena in njegovo vladanje.

Emile Loubet v Londonu.

Predsednik francoske republike je odpotoval na Angleško, da kralju Edvardu vrne obisk v Parizu. Loubet je na križarki »Guichen« v ponedeljek ob poldrugi uri popoldne dospel v angleško pristanišče Dover. Prihod pozdravile so angleške vojne ladije z 21 strelji iz topov, na kar so z ladije odzdravili z istotolikimi strelji. Na obrežju so pozdravili predsednika Loubeta: vojvoda Connaught, kraljev brat, francoski poslanik Cambon s člani poslaništva in lord Howe, ki je bil določen častnim spremljevalcem predsednikovim. Loubet, vojvoda Connaught, Delcasse in drugi člani spremstva so se odpeljali na to v kraljevih kočijah na kolodvor in od tam po železnici v London, kamor so dospeli ob 4. uri in pol popoldne. Victoria Station v Londonu je bil jako lepo in elegantno okrašen. Na kolodvoru je Loubeta pričakoval kralj Edvard in sta se predsednik in kralj jako pristržno pozdravila. Kralj je predsedniku izrazil svojo radost na tem, da ga more pozdraviti na angleških tleh, in je želel, da bi predsedniku hilo bivanje v Lon-

donu tako prijetno, kakor je bilo kralju prijetno bivanje v Parizu. Vesti iz Londona zatrjujejo, da so Angleži Loubeta še pristržneje vsprejeli, nego so vsprejeli Francozi kralja Edvarda. S kolodvora sta se kralj in Loubet v kočiji odpeljala v palačo St. James. Povsod je bilo vse polno angleških in francoskih zastav in povsod je narod navdušeno pozdravljal kralja in Loubeta. V včerajšnji seji angleške zbornice je liberalac Lambert vprašal, da li bi se moglo dobiti formulo, po kateri bi zbornica pokazala, kako visoko ceni obisk predsednika Loubeta. Ministerski predsednik Balfour je odgovoril, da jedini način, na kateri more zbornica izraziti svoja čutila, je ta, da vsprejme adresu, izražajočo častitke predsedniku Loubetu. Nadeja se, da bo taka адреса soglasno in navdušeno vsprejeta.

Iz brzojavk.

Kaj se zgodi z nadnormalnim številom vojaških novincev? Na to vprašanje je te dni odgovoril domobranski minister, da se uvrste vsi v stalno armado nad normalno število potrjeni novinci v deželno brambo, iz te pa v nadomestno reservo. Ta uvrstitev se bo pa mogla izvesti šele koncem avgusta ali pa tekom septembra. — Minister Rezek se po vsprejemu demisije poda na daljši dopust in šele v jeseni odloči za parlamentarno delovanje ali pa za profesuro v Pragi. — Potovanje ital. kralja v Parizu. »Tribuna« ve poročati, da se načrt za potovanje kralja Viktorja Emanuela radi papeževе bolezni nič ne spremeni. — Trgovinska pogodba mej Avstro-Ogrsko in Italijo. Milanski »Sole« javlja, da se v drugi polovi avgusta prično dogovori vlad glede dosege modusa vivendi ali pa nove pogodbe. — Vodstvo Kossutove stranke namerava proti onim članom, ki bodo vkljub nasprotnemu sklepu obnovili obstrukcijo, postopati z vso strogojstjo ter jih prisiliti, da izvajajo konsekvence. — Bolgarija osnuje nova zastopstva. Bolgarska vlada namerava v Rimu, Berlinu in Londonu ustanoviti nova zastopstva. Italija je temu že pritrčila. — Sultanova vlada dementira. V posebni noti na svoje poslanike na Dunaju, v Petrogradu in Parizu dementira sultanova vlada trditve Bolgarije glede vojnih priprav in pravi, da vso to akcijo izvršuje le v svrhu zatiranja vstaških čet. — Odgovor Anglije na naznanilo nastopa vlade Petra I. srbski vladi ni povolji, ker veje iz njega neka hladnost, obsoja umor in zahteva za slučaj obnovitve diplomatske zveze izključenja morilcev iz armade in povzročiteljev zarote iz ministertva. — Volitev v srbsko skupščino je razpisana na 8. sept. po starem kolektarju, sestanek pa na 1. okt. Nova skupščina bo štela več poslancev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. julija.

O svetu Očetu smo danes opoldne izdali posebno izdajo »Slovenca«, v kateri sme priobčili najnovejše vesti, ki so nam došle do 11. ure dopoldne. Zunanjim naročnikom prilagamo posebno izdajo v večerni izdaji našega lista. Ljubljanskim naročnikom smo jo pa, kolikor je bilo mogoče, dostavili že tekom dneva na dom. Kdor bi je ne dobil, naj jo blagohotno reklamuje v našem upravništvu. Danes zjutraj na vse zgodaj smo poročila, katera smo dobili do včeraj popoldne, na lepkih prilepili pred našim upravništvom in na vrata Brusove prodajalnice pred škofijo. Na stotine ljudstva je hodilo čitat najnovejše vesti. O vseh najnovejših poročilih bomo tudi vnaprej svoje somisljenike točno obveščali.

Kako Nemci nastopajo proti celjskim Slovincem. »Domovina« piše: Naše vedno najboljše uspele veselice so celjskim nemčurjem trn v peti. Vsako sredstvo, tudi

najpoglejše, jim je dobro, da si le malo ukrotijo svojo nebrzdano strast proti vsemu, kar je slovenskega. Tako so včeraj poslali svoje barabe na Ostrožno, ki so od veselice iz Smartna mirno domu idočje napadli s sekirami, vilami, nožmi in pri tem ranili več naših, med drugim tudi ženo enega naših godeev s sekiro smrtonovarno. Dobro vemo, kdo tiči za temi barabami, kdo jih podkupuje za tolovajske čine, in ne bomo poprej mirovali, dokler ne izročimo vseh zasluženi kazni. Naše ljudstvo pa naj izve njihova imena, da se jih bo varovalo bolj, kakor garjevega psa. Zapomnili si bomo celjske nemčurje, ki živijo le od našega denarja, v zahvalo pa nas in naše žene na cesti s sekirami pobijajo. — Kaj pravijo k temu gg. D z i m s k i, S c h w e g e l in dr. T a v č a r?

Biskup Strossmayer se je včeraj na pčti v Rogatec mudil v Zagrebu.

Desetletnica. Duhovniki, ki so zapustili leta 1893. kn. škofijsko semenišče, nameravajo letos slovesno slaviti desetletnico mašništva v praznik Marije Snežnice, to je 5. dne prihodnjega meseca avgusta, v Marijinem svetišču na Brezjah. Podrobni načrt in vspeled te slovesnosti razposilja posamnim vlč. gg. tovarišem gospod mošenjski župnik Ivan Krst. Trpin, a prijazno prošnjo, naj blagovoli vsak posameznik naglo odgovoriti, pristaviti k načrtu svoje menenje ali pomisleke ter hkrati naznaniti dan in uro svojega prihoda v Mošnjje, oziroma na Brezje.

Volitve v Vojniku odobrene. C. kr. namestništvo v Gradcu je odobrilo občinske volitve v Vojniku in odbilo slovenski rekurz, češ, da nima proti nemški slepariji nič ukreniti.

Zdravniška vest G. dr. Plečnik, ki je bil zadnji čas na Dunaju, brat g. kaplana pri sv. Petru v Ljubljani, je imenovan za prorektorja v Črnicah. Skoda, da ne obdrži tukajšnja bolnica tako izvrstno zdravniško moč in ne ustanovi v tukajšnji bolnici toliko potrebno mesto prorektorja.

Dvojna županska volitev v Skofji Loki. Dvakrat so volili župana za Skofjo Loko. Prva volitev se je vršila v noči od 6. na 7. julija. Druga pa po dnevu 7. julija. Prvo volitev je vodil ali Bahus ali pa skratelj nagajivček, in je izvolil Slavko Iiisa za župana. Razglasil je zaključek seje na tabli, ki so jo nagajivčki obesili po noči na hišo žene zgoraj imenovanega, kjer smo zjutraj brali napis »Purgermajster«. Drugo volitev je pa vodil Janez Jesenko, in dala je ta volitev župana Lenčka. — Pač so ljubeznjivi ti gospodje in usmiljeni. Hoteli so obema delo olajšati. Jeden naj bi bil župan po noči za gotove gospode, eden pa po dnevu. Ponočni župan je že odločil svojo čast. Bil je samo muha enodnevna.

Županom v Skofji Loki je bil dne 7. julija izvoljen gospod notar Niko Lenček skoro soglasno, le dveh ali treh glasov ni dobil. Povdarjal je, da je narodnaprednega mišljenja, a zmeren in pravičen. Ker se je zanašalo na njegovo pravičnost, katero je že večkrat pokazal, so naši somišljeniki njemu oddali glasove. — Svetovalcem so bili izvoljeni gg. Lovro Sušnik, Gašper Čarman, dr. Anton Arko in Konrad Pecher. — Gospoda v občinskem zastopu, skrbite pred vsem za korist občine!

Strelna ubila. Z Gojzda 7. jul. 1903. Na Kamniški planini je dne 5. t. m., to je v nedeljo popoldne ob pol 3 uri strela ubila 4 goveda posestniku Kljukcu s Praprotnega, župnije Stranje. Revez kmet ob taki nesreči. Tu naj bi država pomagala.

Nagla smrt — valed sršenovega pika. Od Bele cerkve na Dolenjskem, 6. jul. — Tukajšnje šole pridna učenka Marija Tramčič iz Breške vasi, St. Jernejske župnije, stara nekaj nad 11 let, šla je v opoldanski vročini zalego sršenov izpred hleva preganjat. Kar se ji zapodi eden izmed razdraženih mrčesov v obraz in jo pčiči pod desno oko. Deklica je takoj začutila hude bolečine, najprej v obrazu; kmali nato začne jo tudi v prsih tiščati; bljuvanje nastopi; barva ji postaja višnjeva, oči ji osteklene in preden je preteklo dobre pol ure — bila je mrlič. — Pred tremi dnevi bila je v Beli cerkvi pri izpovedi in pri sveti

birmi, kar je še edino tolažilo za užaljene stariše.

— Neurje in strela. Z Gore nad Idrijo dne 6. julija 1903. Ponedeljek 6. t. m. ob 1/8. zvečer je mej grozno nevihto, kakoršne že z davno ne pomnimo, tresnilo v hlev posestnika Antona Kolenc na Gorah. Dasi so bili domači takoj pri plamenu, vendar ni bilo moči udušiti ognja, ki se je v notranjščini suhe strehe brzo potegnil po dolgem tako, da je bilo h krati vse poslopje v ognju in zgorelo do tal s škudnjem vred. Ker je posestnik na samem, seveda ni bilo takoj pomoči; pa došli so vrli in neustrašni naši Gorjanci ter Idriščani, da so z največjim naporom in nevarnostjo obvarovali vsaj hišo in kozolec, kateri poslopji stojita vsako tikoma hleva. Hvala in priznanje vrlim pomagalcem in gasilcem! To letos pri nas že drugi slučaj! Sploh se nam zdi, da je leto idrijska okolica po tem elementu grozno prizadeta. Skoda posestnikova je velika, ker mu je ubit en presič, mu zgoreli stroji in več gospodarskega orodja. Skode je 4000 K. Zavarovan je pa ponesrečenec le za 1600 K za štiri poslopja. Dobrotljivim srcem priporočamo nesrečnika; vlasti sosede naj se ga dobro spomnijo, ker je blag in vedno postrežljiv. Milosrdne darove sprejema župni urad na Gori pri Idriji.

— Sneg na kamniških planinah. Zadnji dve noči je padlo na kamniških planinah obilo snega. Tudi pri nas je padla temperatura za 6 ntopinj R.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet.

Včeraj je imel obč. svet ljubljanski sejo, v kateri se je naznanil župan Hribar, da je od Prešernove veselice okoli 18.000 kron kosmatega dohodka. Vdeležilo se je veselice nad 8000 oseb. Zahvalil se je damam, čemur je pritril obč. svet. Župan je na to dejal, da bodi to »narodnim damam zadostilo in nečuven napad, ki se je še-le nedavno zgodil v slovenskem listu.« Ali je mislil morda s na »Ježa?«

Streljanje v zrak. Župan Hribar je omenil na to Schweglove državnozbornske interpelacije, ki je slikala dogodke v Ljubljani v krivi luči. Župan je rekel, da ni res, da bi kaki nemški dami rekli, da radi enega Nemca ne bo dal sprazniti »Zvezde«. Te besede si je dotična dama izmislila. Žalostno je, da častni občan Ljubljane svoje interpelacije opira na popolnoma izmišljena dejstva. Župan je tudi povedal, da mu je besedilo interpelacije preakrbel Platana. Ali se tega ni zdelo vredno storiti državnemu poslancu ljubljanskega mesta dr. Tavčarju?

Župan je končno izrazil upanje, da se bodo s to interpelacijo pečali tudi državni poslanci, »kadar jim bo to omogočeno«. Radovedni smo, kdaj bo to mogoče dr. Tavčarju. Proč od zveze z Nemci!

Občinski svetnik Zužek predlaga, naj se častnemu občanu baronu Schweglu izreče ogorčenje in obžalovanje, da je v državnem zboru kot častni meščan ljubljanski stavil interpelacijo, ki Ljubljano ponižuje. (Dobro klici.) Bolohov Jože, po nemški baron Schwegel se bo temu izrazu »ogorčenja« smejal in v znanem svojem kavalirskem nastopu tudi ne bo izvajal posledic. Ko bi imeli občinski svetniki malo več »korajžer«, bi ne streljali tako v zrak. Treba bi bilo radikalnejših sklepov proti takemu »častnemu« meščanu! Kdaj bodo neki sprejeli izraz ogorčenja baronu Heinu radi raznih nepreklicanih poročil v Ljubljani? Kako drugače večkrat piha obč. svet neopravičeno na »klerikalce«

V nedeljo je bilo konsignirano orožništvo iz dežele v Ljubljani! O tej veleznačilni vesti, ki je krožila po Ljubljani povodom Prešernove slavnosti je župana interpeliral dr. Kušar. Župan je odgovoril, da mu ni ničesar znane, da bo pa vprašal g. grofa Schaffgotsha, ki mu je v odsotnosti barona Heina zagotovil, da zadesha domača policija, ali če treba k večjemu domače orožništvo.

Po teh nastopih je povedal župan, da je bila vseučiliška deputacija pri naučnem ministru (»Slovenija« na komando dr. Tavčarjevo menda ni šla.) Župan je rekel, da prizadevanje te deputacije ne spada v javnost. O zgradbi novega južnega kolodvora mu je objubil generalni ravnatelj južne železnice, da bo takoj naročil referentu, naj določi dela, s katerimi bi se lahko pričelo takoj. Projekt bo treba še nekoliko preurediti. Na te obljube se seve ni povse zanesti.

Občinski svetnik Seneković je podal poročilo o stroških za zgradbo električne železnice. Investirani kapital znaša 1.026.718 kron 29 h, kakor poroča družba, ki ima v upravi električno železnico. Dalje je poročal o računskem zaključku mestnega ubožnega zaklada, katerega premoženje znaša 714.438 kron 86 h, premoženje meščanskega zaklada pa znaša 244.727 K 24 h.

Meščanstvo se je podelilo upravitelju kolizeja g. Franc Jenku,

zidarskemu mojstru gosp. Valentinu Accetto in hišnemu posestniku g. Melhiorju Zupanu proti navadni taksi 300 kron. 89 osebam je občinski svet podelil domovinsko pravico (mej njimi občinskemu svetniku gospodu Ubaldju pl. Trnkóczyju), 68 osebam je pa obč. svet prošnje odklonil. Imena in rešitve priobčimo jutri.

Pri nasvetu mestnega magistrata, da je za novo šestletno dobo voliti dva zastopnika občinskega sveta v c. kr. mestniškolski svet, v katerem sta bila doslej kot zastopnika mesta gospod dr. Majoron in ravnatelj gospod Subic, je izjavil gospod Subic, da novega mandata v to korporacijo ne sprejme. Občinski svetnik g. Požar je priporočal, naj se z ozirom na to volitev izvrši še le v petek, ker ne kaže pred občinstvom (!) razpravljati o novem kandidatu. Naše mnenje je, da bi se v mestniškolski svet lahko poslalo tudi kakega obrtniškega zastopnika.

Prvo poročilo novega občinskega svetnika vpokojenega vseučiliškega profesorja dr. Krika je bilo za dvornega svetnika malo prikladno. Poročal je o nagradah stražnikom Herzogu, Molku, Podberšku in Potokarju, ker so zasledovali pse brez znamk. Da se jim 100 kron. Povišanje nagrade se odkloni.

Prošnja Nežetičarjeve za odpravnino po njenem možu se odkloni, češ, da bi moral mož sam prositi.

O ponudbi Ivana Ahlina za nakup neke mestne parcele se bo še razpravljalo v jutranji seji.

Zanimanje je vzbujala točka o uporabi trotoarja ob kazinskem posloplju v svrhu izvrševanja kavarniške obrti in o postavljenju miz in stolov pod kostanji v »Zvezdi«, a bila je odložena za sejo prihodnji petek.

Obč. svetnik gosp. Stare je prebral dopis g. knezoškofa glede poravnave nedostatk pri troških za popravo cerkve sv. Jakoba, ki se glasi:

Slavnemu mestn. magistratu v Ljubljani.

Obžalujem, da ne morem ustreči pozivu občinskega sveta ljubljanskega z dne 9. t. m., naznanjenim mi s tamošnjim cenjenim dopisom z dne 17. t. m. št. 20.904, po katerem naj bi jaz v interesu prizadetih davkoplačevalcev poplačal in pokril primanjkljaj, ki je nastal vsled prekoračenja stavbne svote za rekonstrukcijo šentjakobske cerkve, v znesku 36.444 K 38 vin., iz zaklada potresnih daril, no pa iz čisto umevnega, vsem dobro znanega vzroka, ker tega zaklada tako odštejem nekateri male zneske, ki so bili doposlani za časa mojega bivanja v Ljubljani, a so bili že tudi izročeni svojemu namenu — sploh nikdar nisem imel v rokah. Iz računov o tem zakladu, hranjenih v tukajšnjem ordinarijatem arhivu, sem se veliko več prepričal, da je bil ta zaklad že pred mojim prihodom v Ljubljano še pod mojim pokojnim prednikom razdeljen. Iz istih računov sem tudi povzel, da je cerkev sv. Jakoba v Ljubljani iz tega zaklada dobila podpore 2000 K, kateri znesek je bil izročen cerkvenemu predstojništvu, naložen v hranilni knjižici »Ljudske posojilnice« št. 25.

Prosim slavni mestni magistrat, naj blagovoli obvestiti o tem mojem odgovoru občinski svet ljubljanski.

Občin. svet je vzel ta dopis na znanje, občin. svetnik Stare pa je imenom odseka predlagal, naj se v pokritje dolga prične v fari sv. Jakoba od 1. oktobra pobirati 9 1/2 % doklada, ki se bo pobirala pet let. Občinski svetnik Lenč je predlagal naj bi se plačevanje raztegnilo na 10 let. Protivil se je obč. svetnik Stare, a predlog je bil pri glasovanju sprejet. Župan pa je predlog po glasovanju razveljavil, češ, da je nezakonit. Ta točka poročila pride še enkrat na dnevni red. Prošnja šentjakobskih župljanov, da bi se jim plačal dolg iz občin. sredstev, se je odklonila.

Občinski svet ljubljanski ima jutri zvečer spet sejo, v kateri reši točke, ki so včeraj ostale nerešene.

Izredna seja občinskega sveta. V petek dne 10. julija t. l. ima občinski svet ljubljanski ob šestih popoldne v mestni dvorani izredno mesečno sejo. Na dnevnem redu so sledeče točke: Stavbnega odseka poročilo o uredbi spodnjega dela Miklošičeve ceste poleg frančiškanske cerkve. Solskega odseka poročilo o dovolitvi kredita: a) za prezidave v poslopji druge mestne deške ljudske šole; b) za razne poprave in nove nabave v mestnih ljudskih šolah. Solskega odseka samostalni predlog v zadevi odprave odlike na ljudskih šolah (!). Združenih odsekov, regulacnega in stavbnega, poročilo o spremembi Vegovih ulic ob bivšem Ivan Grajzarjevem posestvu.

»Glasbene Matic« redni občni zbor bode v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, na kar p. n. društvenike še enkrat opozarjamo. Društveni

računi leže v smislu § 7, odst. 4 društvenih pravih od jutri nadalje v vodstveni sobi na vpogled.

Koncert abiturijentov obeh tukajšnjih c. kr. učiteljskih se vrši dne 14. t. m. v veliki čitalnični dvorani »Narodnega doma« na korist »Učiteljskemu konviktu« z naslednjim vspeledom: 1. J. Brahms: Akademski slavnostna overtura za veliki orkester. 2. J. Haydn: Cesarica pesem, unisono, s spremljevanjem orkestra. 3. A. Foerster: »Ave Maria«, mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 4. Fr. S. Vilhar: »Slovo«, moški zbor s bariton solo in s spremljevanjem orkestra. 5. Dr. A. Dvčak: »Slovenski ples« št. 1., 8., za veliki orkester, s spremljevanjem orkestra. 6. E. Adamič: a) »Lipa«, b) »V gozd«, mešana zbor. 7. Ed. Grieg: »Nova zemlja«, mešan zbor s bariton-solo. — Pri koncertu sodelujejo gojenci in gojenke obeh tukajšnjih c. kr. učiteljskih. Zbor šteje okrog 100 pevki in pevcev. Zbori so izvrstno nastudirani, tako da je pričakovati pri koncertu sijajnega vspeha in mnogov vžitka.

Ubegli kaznjenci. Iz tukajšnje jetnišnice so danes po noči ubegli 3 kaznjenci in sicer: Anton Šiška, kateri je bil pri zadnjih porotnih obravnava zaradi težke telesne poškodbe obsojen na 5 let težke ječe; Fran Smolej, bivši orožnik, kateri je bil tudi pri zadnjih porotnih obravnava obsojen na 4 leta težke ječe in sicer radi tatvine in pa Jurij Žvokelj, bivši hlapec v Šiški, ki je bil obsojen radi tatvine na 18 mesecev težke ječe. Vsi trije so bili pripravljani za v Gradiško. Ušli so baje iz stranišča. Pobeg je napeljal Smolej, ki je bil tudi že jetniški paznik v novi justični palači in je dobro poznal razmere in navade notri. Navedenoi, ki so bili vsi skupaj v jedni ječi v II. nadstr. zaprti, so ušli skozi luknjo, skozi katero se daje kibla v celico in jemlje ven. Ta luknja ima vrata v celici in zunaj na hodniku. Slednja vrata so bila le prislonjena in ne zapahajena, vsled česar so Smolej, Šiška in Žvokelj vrata lahko odprli in se splazili skoz luknjo na hodnik. Sedaj pa je bilo treba dobiti ključke od vrat na hodnikih v roke. Smolej je vedel, kje spijo pazniki in je šel v sobo, kjer je spal paznik Černe, kateremu je vzel ključke in z njimi je odprl vsa vrata na hodnikih, koder so šli in jih za seboj spet zaprl. Popred pa je bil še najbrže Smolej zaklenil kuharja Borko v njegovo sobo, da ni mogel ven. Prišedši iz zaporov na hodnik, kjer je depositni urad, položili so ključke na okno in odšli v pritličje, kjer so odprli vrata v Cigaretove ulice in pobegnili na prsto. Ključ od slednjih vrat so pustili tičati v ključavnici. Pobeg se ni takoj opazil in se je najbrže izvršil takrat, ko je šel paznik iz drugega nadstropja v kletne prostore navijati kontrolno uro. Kdaj se to zgodi, je bilo Smoleju dobro znano. Notranje zaporne prostore stražita po noči le dva paznika in sicer eden do polnoči, drugi pa popolnoči. Danes ponoči sta imela stražo paznika Kalan in Zrimšek. Ali se je pobeg izvršil pred polnočjo ali po polnoči, ni znano. Koj, ko se je pobeg zapazil, alarmirala se je žandarmerija in policija, pa dosedaj še niso nobenega pobeglega kaznenca ujeli.

Regulacija Marijinega trga. Za razširjenje tega trga se bode potrebovalo in sicer za Mayerjevo hišo 20.000 gl. za Schiffarjevo pa okoli 40.000 gl. Zadržna se bode brzkone pridobila potom razlastitve ker se gospodar nekam brani svoje poslopje prodati.

Novo deželnoobrambovske vojašnice bodo pričeli graditi prihodajo spomlad.

Ljubljana je narasla vsled zadnjega deževja za 120 m nad normalom.

Voda na Barji. Po nekaterih mestih je voda stopila čez bregove Ljubljane in Iške. Seno kar ga je še zunaj ostalo te dni, je pokvarjeno.

Tat pobegnul. Tapetnik Josip Strasser, stanujoč pri Kastelicu na Dunajski cesti št. 19 je ukradel šivilji Leopoldini Budan na Kongresnem trgu št. 7 o priliki, ko jo je obiskal, srebrno uro in srebrno verižico, na kar je pobegnul iz Ljubljane, zapustivši pri svojem hišnem gospodarju dolg za hrano in stanovanje.

Kolo odpeljal. Ernstu Speilu, mehaniku v Trnovskih ulicah št. 15 je 2. t. m. pisar Ivan Volkar iz Kamnika odpeljal kolo, katero si je bil izocodil in se ni več z njim vrnil. — Dne 6 t. m. zvečer prišel je k izposojevalki koles Ani Gregorič na Dunajski cesti št. 16 neki 16 do 18 let stari fant, ki je dejal, da je Ivan Premk in da stanuje v Prečnih ulicah št. 6. Izposodil si je kolo in se odpeljal, a se do danes ni vrnil. V Prečnih ulicah ga nihče ne pozna. Kam se je odpeljal, se ne ve. Najbrže je kolo kje prodal ali pa zastavil.

Izgubljene stvari. Trgovec in knjigovez Fran Breskvar, stan. na sv. Petra cesti št. 77 je izgubil v noči od 6. na 7. t. m. na pol od kavarne »Avstrija« pa do doma zlat nočnik vreden 40 kron. — Ana Müller, vdo stan. v Komenskega ulicah št. 36 je izgubila danes dopoldne na poti od Dunaj ceste po Sodnijski cesti in Komensk ulicah do doma bankovec za 10 kron. Marija Kranjc, zasebnica na sv. Petra št. 83 je našla danes dopoldne mej pri